

Baimė bankrutuoti, nepasitikėjimas savo galimybėmis, nedraugiškas valstybės požiūris - anot dr. Austės Kiškienės, tai pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria pradedantieji verslą Lietuvoje. KSU docentė ir verslumo ekspertė teigia, kad nepaisant itin teigiamo bendro požiūrio į verslumą, labai mažai lietuvių pasitiki savo jėgomis ir mato galimybes kurti verslą. Anot docentės, šis skirtumas tarp norų ir veiksmų yra rimtas signalas Lietuvos ekonomikos ir verslo politikai, kuris rodo efektyvios paramos verslui trūkumą, nepakankamus žmonių verslumo gebėjimus, o taip pat ir kultūrinės bei socialines problemas.

1. Didžiausia baimė - bankrutuoti

Remiantis pasaulinio verslumo tyrimo AGER (Amway Global Entrepreneurship Report) 2015 m. duomenimis, 64 proc. lietuvių įvardija nesėkmės baimę kaip kliūtį, imantis verslo. Labiausiai lietuviai bijo bankroto (40 proc.). A. Kiškienė teigia, kad baimę lemia tai, kaip saugiai žmonės jaučiasi savo šalyje, koks yra bendras nesėkmės tolerancijos lygis visuomenėje ir kokios pasekmės laukia praradus verslą.

„Lietuvoje kol kas nesame tolerantiški rizikai ir nesėkmei. Žmonėms dažnai atrodo, kad bankrotas ar verslo nesėkmė yra „nuosprendis“ visam gyvenimui. Gavusieji paramą ir įkūrę inovatyvią įmonę, privalo užtikrinti, kad ji veiks sėkmingai eilę metų. Tačiau versle, pagrįstame naujomis technologijomis ar neišbandytais idėjomis ir verslo modeliais, tikimybė, jog pirmoji idėja nepasiseks yra labai didelė. Be to, bendros bankroto pasekmės gali reikšti, jog bankrotą patyrusiu verslo kūrėju bus mažiau pasitikima ateityje, jam bus ženkliai mažiau galimybių susirasti finansavimą ir verslo partnerių“, - teigia verslumo ekspertė.

Anot A. Kiškienės, valstybėje turėtų keistis verslo supratimas ir didėti tolerancija nesėkmei, kaip įprastai verslo proceso daliai. Švietimas ir verslumo skatinimo renginiai turėtų atkreipti dėmesį ne tik į verslo sėkmes, bet ir į tuos, kurie pradeda verslą antrą, trečią kartą.

1. Lietuva - nedraugiška šalis verslumui

Nors ne vienerius metus atliekamo AGER tyrimo duomenys rodo, kad bendras požiūris į verslumą Lietuvoje itin pozityvus, tačiau didelė dalis lietuvių mano, kad aplinka, kurioje jie gyvena, yra nedraugiška verslumui.

„2014 m. ir 2015 m. „Amway“ pasaulinio verslumo tyrimo metu respondentų buvo klausiama, ar, jų nuomone, Lietuvos visuomenė yra palanki verslumui. Atsakant į šį klausimą

respondentų buvo prašoma įvertinti viešąją politiką bei žiniasklaidos ir pažįstamų žmonių požiūrį. Nepaisant pozityvios Lietuvos respondentų nuomonės apie verslumą apskritai, tik mažiau nei pusė respondentų (44 proc. 2015 m. ir 45 proc. 2014 m.) atsakė, kad Lietuva yra draugiška verslumui šalis“, – komentuoja docentė.

Anot A. Kiškienės, Lietuva tiek pasauliniame, tiek ir Baltijos šalių kontekste šiuo požiūriu šiek tiek išsiskiria – tiek latviai, tiek estai apie savo valstybių draugiškumą verslumui mano geriau.

„Praktiškai visi verslumo tyrimai rodo, kad Lietuvos gyventojų sąmonėje „aš“ ir visuomenė yra atskiros, netgi priešingos sąvokos. Tokią situaciją gali sąlygoti prasta ekonominė padėtis, maži atlyginimai, bendras nepasitenkinimas visuomene, kultūra, politiniu elitu ir valstybe bendrai“, – teigia A. Kiškienė.

1. Nori verslo, bet nesugeba jo sukurti

Remiantis AGER 2016 duomenimis, lietuviai pasižymi itin aukštu noru kurti verslą – 78 proc., (latviai – 49 proc., estai – 49 proc.), tačiau taip pat ir gana reikšmingu nepasitikėjimu savo galimybėmis ir gebėjimais tai daryti: tik 42 proc. lietuvių mano, kad turi reikiamus gebėjimus verslui sukurti.

„Mes išsiskiriame dideliu atotrūkiu tarp norų ir realybės: vis dar mažai žmonių iš tikrųjų ryžtasi kurti verslą ar bent jau įsivaizduoja, kad tai gali būti reali galimybė. Tačiau mes daugiau matome galimybių dirbti sau, o tai reiškia, kad verslumas mūsų šalyje yra suvokiamas plačiau nei verslo įmonės kūrimas ir nebūtinai yra siejamas su globalių, greitai augančių ir į milijoninius pelnus pretenduojančių startuolių kūrimu“, – komentuoja A. Kiškienė.

1. Netinkamos sąlygos moterų verslumui

Nepaisant didelio pozityvumo verslumo atžvilgiu, remiantis AGER 2016 tyrimo duomenimis, tik 47 proc. Lietuvos moterų gali įsivaizduoti save, kuriančias verslą – 10 proc. mažiau už vyrus (57 proc.).

„2016 m. AESI indeksas (angl. Amway Entrepreneurial Spirit Index), matuojantis verslumo kultūrą, atskleidžia dar didesnę lyčių takoskyrą Lietuvoje: 78 proc. moterų norėtų turėti verslą, tačiau tik 35 proc. mano, kad turi tam reikiamus gebėjimus ir resursus. Vyrų taip pat nori verslo (78 proc.), tačiau savo gebėjimais jį pradėti pasitiki kur kas labiau – net 51 proc. Lietuvos moterys taip pat pasižymi didesne nesėkmės baime nei vyrai“, – teigia docentė.

Moterys Lietuvoje rečiau nei vyrai kuria savo verslą ir dirba savarankiškai. Anot A. Kiškienės, pagal privataus sektoriaus vadovus vyrų ir moterų situacija skiriasi beveik dvigubai.

„Tokie rezultatai rodo, kad moterys Lietuvoje kenčia nuo ženkliai didesnio nepasitikėjimo savo jėgomis verslumo kontekste. Jos yra atsargesnės, labiau bijo įvairių su verslo kūrimu susijusių rizikų. Taip yra dėl nepakankamų galimybių derinti darbinę veiklą su kitais įsipareigojimais ir paramos šeimai infrastruktūros trūkumo“, – teigia A. Kiškienė.

1. Neišnaudojamas vyresnios kartos potencialas

Kaip rodo AGER 2016 m. tyrimo duomenys, Lietuvoje yra aiškiai matomi kartų skirtumai verslumo atžvilgiu: vyresni žmonės yra ne taip pozityviai nusiteikę verslumo atžvilgiu (77 proc.) kaip jaunimas (90 proc.), taip pat žymiai mažesnė vyresnio amžiaus žmonių dalis mano, kad galėtų pradėti savo verslą.

„Jaunimo iki 35 m. pozityvumas verslumo atžvilgiu Lietuvoje per pastaruosius keletą metų beveik nepasikeitė, o vyresnių žmonių – gana ženkliai nukrito (10 proc.). Tą gali lemti bendrai blogėjanti ekonominė vyresnio amžiaus žmonių padėtis, taip pat su amžiumi įgyta patirtis, kuri rodo, kad verslo kūrimas yra sudėtingas ir ne visada sėkmingas procesas. Įtaką taip pat daro neigiama vyresnio amžiaus žmonių nuomonė, kuri nepalanki verslumui“, – teigia A. Kiškienė.

Yra pripažįstama, kad vyresnio amžiaus žmonės, pirmą kartą kurdami verslą, susiduria su kitokiomis problemomis, nei jaunimas: jie mažiau žino apie paramą verslui, gali būti nevertinami jaunesnių kolegų.

„Vyresnio amžiaus žmonėms reikia skirti daugiau dėmesio – ne paslaptis, kad mes gyvename senėjančioje visuomenėje, todėl svarbu, kad būtų sudarytos galimybės žmonėms išlikti aktyviems darbo rinkoje kiek įmanoma ilgiau. Taip pat dažnai yra neįvertinami vyresnio amžiaus žmonių gebėjimai ir sukaupta patirtis, manant, kad jaunatviškas entuziazmas tai kompensuos“, – komentuoja verslumo ekspertė.

Apie AGER tyrimą:

2016 m. pasaulinį AGER verslumo tyrimą atliko viena pirmaujančių tiesioginės prekybos įmonių pasaulyje „Amway“ kartu su Prof. Dr. Isabell M. Welpė, Vadybos mokyklos prie TUM (Miunchenas, Vokietija) Strategijos ir organizavimo katedros pirmininke. Tyrimas vykdytas nuo balandžio iki birželio, jo metu apklausta beveik 51 000 respondentų iš 45 pasaulio šalių,

tarp kurių trečius metus patenka ir Lietuva.

Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)